

FNs klimapanel og klimaskeptikerne

KLIMAFORSKER. Lederen av FNs klimapanel Rajendra K. Pachauri under et besøk i Norge. Foto: Petter Haugneland

FNs klimapanel (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC) ble etablert i 1988 for å gi beslutningstakere og andre interesserte objektiv informasjon om klimaendringer.

IPCCs rapporter skal bygge på vitenskaplige resultater og reflektere synspunkter innen vitenskaplige fora.

Det er tre arbeidsgrupper:

- I. Fysikalsk vitenskaplig grunnlag,
- II. Virkninger, tilpasning og sårbarhet
- III. Demping av klimaendringer.

(I. The Physical Science Basis, II. Impacts, Adaptation and Vulnerability og III. Mitigation of Climate Change.)

Fire hovedrapporter

IPCC har til nå kommet med fire

evalueringsrapporter i 1990, 1995, 2001 og 2007. Den siste (4th Assessment report) består av fire deler, en rapport fra hver arbeidsgruppe og en syntese-rapport. Disse rapportene danner mye av grunnlaget for informasjonen i disse faktaarkene.

IPCC hevder at det vitenskaplige innholdet er objektivt og fullstendig. Dette oppnås ved å ha med eksperter fra alle regioner i verden og alle relevante fagfelt. Utkastene blir først gjennomgått av andre eksperter og deretter av regjeringer.

Likevel er IPCC blitt kritisert både for å være for forsiktige, blant annet når det gjelder mulig stigning i havnivå, og for å overdrive den menneskeskapte påvirkningen.

Kritikk av IPCC

En innvending har vært at IPCC har lagt for lite vekt på at endringer i solaktiviteten kan påvirke klimaet. Det har blant annet vært hevdet at endring i kosmisk stråling forårsaket av endret solaktivitet, er årsaken til den observerte temperaturendringen. Det har imidlertid ikke vært noen langtidstrend i kosmisk stråling de siste 40 år hvor det er observert størst temperaturendring.

En annen innvending har vært at det har vært liten temperaturstigning siden 1998 selv om utslipp av klimagas-

Hvem kan vi stole på i klimadebatten?

Det kan være vanskelig for ikke-spesialister å skaffe seg pålitelig informasjon om klimaproblemet. I 2007 skjedde det svært mye på området.

FNs klimapanel kom med sin fjerde evalueringsrapport (fire delrapporter, en fra hver arbeidsgruppe og en sammendragsrapport). Videre delte FNs klimapanel og Al Gore Nobels fredspris. Det var nær samstemmighet i forskningsmiljøer om at klimaproblemet er alvorlig. Dette medførte at de fleste politikere mente det nå var nødvendig med kraftige tiltak for å begrense skadene.

Snart dukket det imidlertid opp noen kritiske røster, gjerne omtalt som

klimaskeptikere. Noen av deres argumenter bør tas alvorlig; det er fortsatt mye vi ikke vet om hvordan klimaet påvirkes. Men det meste er useriøst.

Aviser og andre massemedia gir informasjon av svært varierende kvalitet. Det kan synes som om det strebes etter å gi klimaskeptikerne minst like mye plass som de som mener FNs klimapanel i hovedsak er korrekt. Dette fører til at allmennheten får et skjevt bilde av klimaforskernes syn på klimaproblemet; de aller fleste slutter seg til hovedtrekkene i klimapanelets rapporter.

Noen råd om hvordan en kan få pålitelig informasjon:

- Best og mest oppdatert informasjon finnes i vitenskapelige artikler i kjente

tidsskrifter, selv om det selvsagt kan være feil i disse også. Det kan imidlertid være brydsomt å få tak i artiklene, og de kan være vanskelige å lese for de fleste.

- Rapporter fra kjente forskningsinstitusjoner eller forskere tilknyttet slike er vanligvis å stole på.
- Vær forsiktig med påstander der det ikke er angitt kilder, og hvis det ikke er noen diskusjon av kvalitet og usikkerheter.
- Husk at på nettet finnes det materiale av svært ulik kvalitet. Påliteligheten kan vurderes ved å se hvem som har lagt ut materialet. Sjekk også opplysningene ved å bruke flere kilder.

ser har økt. I hvert fall to forhold har imidlertid hatt en avkjølende effekt i denne perioden. I 1998 var det en særlig kraftig El Niño episode (se faktaark 1). Det bidro til å øke den globale temperaturen. Senere har det vekslet mellom El Niño og La Niña forhold, men ingen av fenomenene har vært spesielt sterke. Mot slutten av 2007 startet en La Niña trend.

Videre vet vi at solas utstråling veksler med solflekksyklusen. De siste 4-5 årene har det vært en avtakende trend, og i 2007 var strålingen nær minimum. På den annen side har sannsynligvis partikkelkonsentrasjonen i atmosfæren på nordlige halvkule avtatt noe de siste

ti år. Det skulle bidra til høyere temperatur, og det har vært hevdet at betydningen av CO₂ derfor kan være mindre enn antatt.

Korte tidsperioder

En må være forsiktig med å trekke bastante konklusjoner om menneskeskapte klimaendringer på grunnlag av data fra korte perioder. Klimautviklingen i det kommende tiåret vil imidlertid gi bedre grunnlag for å vurdere klimamodellene.

Tidligere var det uoverensstemmelse mellom utviklingen i global temperatur basert på bakkemålinger og på satellitt-

observasjoner. Det har imidlertid vist seg at satellittmålingene var unøyaktige. Etter at de er korrigert, er det rimelig overensstemmelse med bakkemålingene.

Derimot kan det være fortsatt noe uoverensstemmelse mellom målinger av temperaturen høyere opp i atmosfæren i tropene og modellerte verdier.

Lenker

- Myter om klima: www.cicero.uio.no/webnews/?id=10961
- IPCCs synteserapport: www.ipcc.ch/pdf/assessment-report/ar4/syr/ar4_syr.pdf
- Hva er FNs klimapanel?: www.sft.no/seksjonsartikkel_42776.aspx
- The Royal Society. Climate change controversies: a simple guide: [royalso-ciety.org/page.asp?id=6229](http://royalsociety.org/page.asp?id=6229)
- Real Climate: www.realclimate.org/

Dette faktaarket er laget av **CICERO Senter for klimaforskning for Regnmakerne**. Alle faktaark kan lastes ned fra www.cicero.uio.no/fakta/

CICERO

Senter for klimaforskning

Sist oppdatert 15. august 2008